

**Školení pro vzdělavatele
dospělých a pracovníky knihoven:
Příručka pro práci se studenty z
řad seniorů**

**The Third Reading Age,
Čtení třetího věku**

**Erasmus+ KA2 Strategická partnerství pro
vzdělávání dospělých**

THE 3rd READING AGE

Tento projekt vznikl s podporou Evropské komise. Evropská komise svou podporou nevyjadřuje souhlas s obsahem publikace, ten odráží výhradně názory svých autorů. Evropská komise stejně tak nenesе zodpovědnost za jakékoliv využití informací zde obsažených.

Hlavní partner

Unione della Romagna Faentina

Spolupracující organizace

Rijeka City Library, GLAFKA, ArtSmart, EUNI Partners, Dante

Obsah

Čtení třetího věku

Projekt

Školení pro vzdělavatele dospělých a pracovníky knihoven: Příručka pro práci se studenty z řad seniorů

Struktura školení

Výsledky učení

Modul 1 – Představení projektu Čtení třetího věku

Příručka školitele s plánem lekcí M1

Plán lekcí pro F2F výuku – Část 1

Handout aktivity 1.1

Plán lekcí pro F2F výuku – Část 2

Handout aktivity 1.2

Samostatná vzdělávací aktivita M1.1

Samostatná vzdělávací aktivita M1.2

Modul 2 - Vlastnosti, potřeby a motivace starších studentů

Příručka školitele s plánem lekcí M2

Plán lekcí pro F2F výuku

Handout aktivity 2.1

Samostatná vzdělávací aktivita M2.1

Modul 3 – Čtenářské kluby: účast a sdílení

Příručka školitele s plánem lekcí M3

Plán lekcí pro F2F výuku

Handout aktivity 3.1

Modul 4 - Digitální dovednosti a nástroje pro studenty z řad seniorů

Příručka školitele s plánem lekcí M4

Plán lekcí pro F2F výuku

Samostatná vzdělávací aktivita M4.1

Modul 5 - Evaluace

Příručka Školitele s plánem lekcí M5

Plán lekcí pro F2F výuku

Handout aktivity 5.1

Handout aktivity 5.2

Úvod

Čtení třetího věku

Projekt

Počítače, internet, Wifi a různé weby a aplikace už se staly nedílnou součástí našich životů.

Významná část naší komunity nicméně prožila největší část svého života bez zmíněných technologií a zvyknout si na ně jim připadá obtížné.

Starší občané bez základních digitálních kompetencí nejsou schopni využívat příležitosti, které digitální technologie v každodenním životě nabízí.

Mimo to, v rozporu s všeobecným přesvědčením, že starší lidé nejvíc čtou (mají více volného času, jsou výrazněji nakloněni tradičním formám zábavy), není kultura čtení u této skupiny tak silná a nedosahuje plného potenciálu.

Cílem projektu Čtení třetího věku je působit na dvou úrovních:

- Zlepšit přístup starších dospělých k novým komunikačním technologiím a rozvinout kulturu čtení mezi občany ve věkové skupině 60+.
- Rozvinout kompetence vzdělavatelů a pracovníků knihoven pracujících s dospělými, tak aby byli schopni přizpůsobit svou výuku potřebám studentů a místnímu kontextu – vytvořit nové výukové materiály a zdroje zacílené na aktivizaci starších dospělých v digitálním prostředí.

Projekt má podobu několika úzce propojených zdrojů:

- Plán online četby pro starší dospělé: Jak se stát digitálním čtenářem

Jeho cílem je zprostředkovat a podporovat četbu u starších dospělých a pojmout jí pomocí technologií novým způsobem.

- Komunitní portál pro elektronické čtení: Digitální věk čtení

Online vzdělávací portál s otevřeným softwarem, který nabízí aktivity a nástroje podporující studenty z řad seniorů při pilotním testování Plánu četby.

- Školení pro vzdělavatele dospělých a pracovníky knihoven: Příručka pro práci se studenty z řad seniorů

Program byl vytvořen s cílem podpořit předání Plánu online četby pro starší dospělé: Jak se stát digitálním čtenářem a Komunitního portálu pro elektronické čtení a současně zajistit kvalitní proškolení.

Školení pro vzdělavatele dospělých a pracovníky knihoven: Příručka pro práci se studenty z řad seniorů

Školení pro vzdělavatele dospělých a pracovníky knihoven: Příručka pro práci se studenty z řad seniorů je zacíleno na vzdělavatele dospělých a knihovní personál.

Školení zajistí, že vzdělavatelé dospělých a pracovníci knihoven:

- Budou znát a budou schopni používat všechny nástroje vytvořené v rámci projektu.
- Budou schopni rozpoznat typické rysy a potřeby starších dospělých v oblasti vzdělávání.
- Budou schopni se přizpůsobit vzdělávacím potřebám starších dospělých.
- Budou pomáhat organizovat a vést online čtenářské kluby pro seniory a podporovat je.
- Budou znát strategie pro výuku digitálních dovedností pro starší dospělé.
- Budou znát a umět představit služby pro čtení elektronických knih, které budou starším uživatelům nejlépe vyhovovat.
- Budou schopni porovnat příklady nejlepší praxe v místním i evropském kontextu.

Struktura školení

Moduly	Témata/Aktivity	Prezenční výuka: F2F (hodin)	Samostatně řízené učení: SDL (hodin)	Související intelektuální výstupy/Moduly
M1 Představení projektu Čtení třetího věku	Představení projektu Čtení třetího věku	3	1	Představení projektu, IO1 (Plán online čtení), IO2 (Online portál), Facebooková stránka, web Čtení třetího věku, newsletter
	Seznámit se a naučit se pracovat s Komunitním portálem pro elektronické čtení: Digitální věk čtení	2	1	IO2 Online portál
M2 Vlastnosti, potřeby a motivace starších studentů	Vzdělávací prostředí pro seniory	1		IO1 a IO2: Oblast 1 – Používání digitálních technologií Oblast 2 – Kritické čtení
	Potřeby seniorů a čtení jako nástroj sociální inkluze a aktivního občanství	2	1	IO1 a IO2: Oblast 1 – Používání digitálních technologií

				Oblast 2 – Kritické čtení
M3 Čtenářský klub: účast a sdílení	Návštěva knihovny “Maria Goia” v Cervii a setkání s čtenářskými skupinami	3		IO1 a IO2: Oblast 4 – Čtenářské kluby Oblast 4 – Komunikace a diskuze
M4 Digitální dovednosti a nástroje pro studenty z řad seniorů	Výuka digitálních dovedností pro studenty z řad seniorů	1		IO1 a IO2: Area 1 – Používání digitálních technologií
	Služby mediální online knihovny MLOL pro elektronickou četbu	2	1	IO1 a IO2: Oblast 1 – Používání digitálních technologií
M5 Evaluace	Volba evaluačních metod pro projekt Čtení třetího věku. Sebehodnocení a formativní hodnocení aktivit pro použití v rámci školení	2		IO1 a IO2: Všechny oblasti Plánu četby
Celkem hodin (F2F + SDL= 20 hodin)		16	4 h	

Jedna vyučovací hodina trvá 45 minut.

Výsledky učení

Moduly	Znalosti	Dovednosti	Postoje
M1 Představení projektu Čtení třetího věku	Popsat cíle, aktivity a intelektuální výstupy vytvořené v rámci projektu.	Dát do kontextu projektové výstupy a výsledky v konkrétní komunitě, uvědomovat si potenciál každého výstupu	Zapojení komunity, soudržnost partnerů
	Popsat IO2 Online portál a jeho vlastnosti	Představit IO2 Online portál a jeho používání komunitě	Ochota zavádět nové způsoby, jak zapojit členy místní komunity do aktivit celoživotního vzdělávání
M2 Typické potřeby a motivace starších studentů	Definovat typické vlastnosti starších studentů, různé výukové metody, různá prostředí	Naplánovat kroky na podporu učení snadným a pohodlným způsobem, a podpořit tak sebedůvěru starších studentů	Schopnost se přizpůsobit různým výukovým metodám, mentální flexibilita
M3 Čtenářský klub: účast a sdílení	Definovat hlavní rysy čtenářských skupin a jejich důležitost pro seniory	Dát do kontextu zkušenosti z čtenářských klubů a příležitosti v konkrétní komunitě	Schopnost zapojit členy místní komunity do aktivit čtenářského klubu, mentální flexibilita, komunikační dovednosti

M4 Digitální dovednosti a nástroje pro studenty z řad seniorů	Určit technologie a ICT nástroje pro práci se seniory, držet krok s příležitostmi, které mohou komunitní média a platformy poskytnout, místní iniciativy a silné stránky	Představit iniciativy, portál a ICT nástroje vhodné pro seniory příjemným způsobem, tak, aby se zapojili a měli informace o komunitním životě. Uvést příklady, jak úspěšně prosazovat používání digitálních technologií	Hledat nové způsoby, jak komunikovat, číst, učit se a informovat v digitálním věku. Ochota využívat profesionální nástroje spolu s online nástroji a zdroji
M5 Evaluace	Popsat aktivity pro formativní hodnocení Popsat proces sebehodnocení	Zavést aktivity pro formativní hodnocení	Ochota aplikovat přístup založený na znalostech s cílem soustavně zlepšovat poskytované vzdělávání

Modul 1 - Představení projektu Čtení třetího věku

První modul uvádí a představuje projekt Čtení třetího věku.

Skládá ze dvou různých aktivit: z prezentace a analýzy projektu a jeho různých částí a z prezentace platformy a seznámení s jejím fungováním.

Příručka Školitele s plánem lekcí M1

Název modulu	Představení projektu Čtení třetího věku
Cílová skupina	Vzdělavatelé dospělých a knihovníci
Cíl modulu	Cílem tohoto modulu je představit projekt Čtení třetího věku a jeho výstupy a blíže se s nimi seznámit.
Výsledky učení modulu	- Popis cílů, aktivit a intelektuálních výstupů vytvořených v rámci projektu Čtení třetího věku- Popis cílů, výsledků učení a aktivit šesti modulů tvořících Plán online četby pro starší dospělé- Popis cílů, výsledků učení a aktivit Komunitního portálu pro elektronické čtení: Digitální věk čtení
Délka modulu	7 hodin (5 F2F, 2 SDL)
Témata	Prezentace projektu Čtení třetího věku
Příprava	Počítač a internetové připojení k prohlížení Komunitního portálu pro elektronické čtení: Digitální věk čtení https://www.3rd-reading-age.eu/io2drafts

Plán lekcí pro F2F výuku – Část 1				
Č.	Témata a podtémata/ vzdělávací aktivity	Délka (minuty)	Výukové metody	Potřebný materiál/ vybavení
1	Uvítání, zahřívací aktivita a představení účastníků Facilitátor vyzve účastníky, aby se představili, něco o sobě řekli a podělili se o to, co od Školení pro vzdělavatele dospělých a pracovníky knihoven očekávají.	20	Společná aktivita	Tužky a papíry na poznámky pro účastníky
2	Představení projektu a jeho částí - IO1 Plán online četby pro starší dospělé: Jak se stát digitálním čtenářem - IO2 Komunitní portál pro elektronické čtení: Digitální věk čtení - Školení pro vzdělavatele dospělých a pracovníky knihoven: Příručka pro práci se studenty z řad seniorů	15	Společná aktivita	Počítač a projektor Internetové připojení Digitální nebo tištěná kopie Plánu online četby pro starší dospělé PowerPoint prezentace M1.1 Tužky a papíry na poznámky pro účastníky
3	Nejčastěji kladené otázky	10	Společná aktivita	Flipchart a fixy
	Přestávka	15		
4	Aktivita č. 1 Zaměření na IO1 – oblast 1 Používání digitálních technologií Školitel představí IO1 – oblast 1 – Používání digitálních technologií	5 30	Skupinová aktivita	Handout aktivity 1.1 Digitální nebo tištěná kopie Plánu online četby pro starší dospělé Počítač a projektor

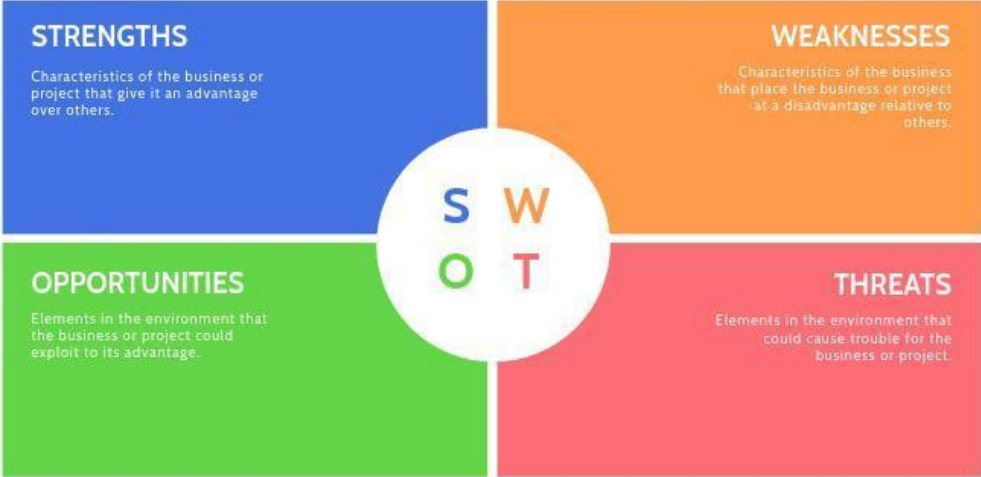
	Školitel rozdělí účastníky do skupin a vyzve je, aby zhodnotily IO1 – oblast 1 pomocí SWOT analýzy. Školitel vyzve jednotlivé skupiny, aby se podělily o své úvahy a hodnocení. Zaznamenává je na flipchart.	10	Společná aktivita	Internetové připojení Tužky a papíry na poznámky pro účastníky Flipchart a fixy
	Přestávka	15		
	Testování digitální služby: Získání čtenářského průkazu Manfrediana Každý účastník získá čtenářský průkaz Manfrediana tak, že vyplní formulář na webu. Školitelé účastníkům s vyplněním pomohou (web je pouze v italštině). Na konci úkolu se školitel účastníků ptá: - Jak snadné/obtížné bylo získat čtenářský průkaz? - Jak snadné/obtížné bylo nahrát soubor k získání průkazu? - Jakou pomoc mohou senioři při registraci potřebovat? - Líbil se vám obecně postup? Proč?	15	Skupinová aktivita	Počítač, tablet, chytrý telefon Internetové připojení Flipchart a fixy Tužky a papíry na poznámky pro účastníky
6	Diskuze	20	Společná aktivita	Flipchart a fixy

7	Závěr Školitel se zeptá účastníků, jestli mají na závěr ještě nějaké dotazy nebo poznámky.	10	Společná aktivita	Flipchart a fixy

Plán lekcí pro F2F výuku – část 2				
Č.	Témata a podtémata/ vzdělávací aktivity	Délka (minuty)	Výukové metody	Potřebný materiál/ vybavení
1	Úvod Školitel uvede hlavní téma modulu: Komunitní portál pro elektronické čtení: Digitální věk čtení Školitel se připojí k portálu a vysvětlí jeho vlastnosti a funkce. Školitel ukazuje jednotlivé sekce a vysvětluje, jak fungují. https://www.3rd-reading-age.eu/io2drafts	10 35	Společná aktivita	Počítač, tablet, chytrý telefon Internetové připojení Tužky a papíry na poznámky pro účastníky
	Přestávka	15		

2	Aktivita č. 2 Evaluace portálu Školitel rozdělí účastníky do skupin a vyzve je, aby zhodnotili portál z pohledu přístupnosti a užitečnosti. Skupiny známkují indikátory na škále od 1 do 5 (1 naprosto nesouhlasím, 5 naprosto souhlasím). Indikátory jsou následující: - Registrace do portálu je snadná. - Snadno rozpoznám jednotlivé funkce portálu. - Portál je uživatelsky přívětivý. - Design a grafika jsou atraktivní a příjemné. - Portál a zdroje, které nabízí, odpovídají potřebám starších studentů. - Portál a zdroje, které nabízí, odpovídají potřebám vzdělavatelů a knihovníků. Školitel vyzve jednotlivé skupiny, aby své úvahy a hodnocení prezentovaly.	35	Skupinová aktivita	Handout aktivity 1.2 Počítač a projektor Internetové připojení Počítač do každé skupiny Tužky a papíry na poznámky pro účastníky
3	Závěr Školitel se zeptá účastníků, jestli mají na závěr ještě nějaké dotazy nebo poznámky.	10	Společná aktivita	Flipchart a fixy

Handout aktivity 1.1

Název modulu	Představení projektu Čtení třetího věku		
Název aktivity	Zaměření na IO1 – oblast 1- Používání digitálních technologií	Číslo aktivity	1.1
Popis aktivity	Zhodnoťte IO1 – oblast 1 pomocí následující SWOT analýzy. SWOT ANALYSIS The diagram is a 2x2 grid with a central circle. The top-left quadrant is blue and labeled 'STRENGTHS' with the definition: 'Characteristics of the business or project that give it an advantage over others.' The top-right quadrant is orange and labeled 'WEAKNESSES' with the definition: 'Characteristics of the business or project that place the business or project at a disadvantage relative to others.' The bottom-left quadrant is green and labeled 'OPPORTUNITIES' with the definition: 'Elements in the environment that the business or project could exploit to its advantage.' The bottom-right quadrant is pink and labeled 'THREATS' with the definition: 'Elements in the environment that could cause trouble for the business or project.' The central circle is white and contains the letters 'S', 'W', 'O', and 'T' in a 2x2 arrangement, colored to match their respective quadrants (S is blue, W is orange, O is green, T is pink).		

Handout aktivity 1.2

Název modulu	Představení projektu Čtení třetího věku																																	
Název aktivity	Evaluace portálu	Číslo aktivity	1.2																															
Popis aktivity	Ohodnoťte portál tak, že oznámujete následující tvrzení: - Registrace do portálu je snadná. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table> - Ve funkcích portálu se snadno orientuje. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table> - Portál je uživatelsky přívětivý. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table> - Design a grafika jsou atraktivní a příjemné. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table> - Portál a zdroje, které nabízí, odpovídají potřebám starších studentů. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table> - Portál a zdroje, které nabízí, odpovídají potřebám školitelů a knihovníků. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> </table> Hodnotící škála 1 – Naprosto souhlasím 2 – Souhlasím 3 – Ani souhlasím, ani nesouhlasím 4 – Nesouhlasím 5 – Naprosto nesouhlasím				1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5																														
1	2	3	4	5																														
1	2	3	4	5																														
1	2	3	4	5																														
1	2	3	4	5																														
1	2	3	4	5																														

Samostatná vzdělávací aktivita M1.1

Název modulu	Představení projektu Čtení třetího věku		
Název aktivity	Objevování Plánu online četby pro starší dospělé: Jak se stát digitálním čtenářem	Délka aktivity	1 h
Výsledky učení	- Znat šest oblastí IO1 Plánu online četby pro starší dospělé - Rozvinout analytické myšlení - Upravit a přizpůsobit školení pro studenty z řad seniorů		
Cíle aktivity	Splněním této aktivity se podrobně seznámíte s materiálem ČTENÍ TŘETÍHO VĚKU 101 - IO1 Plán online četby pro starší dospělé: Jak se stát digitálním čtenářem. Budete také schopni přizpůsobit obsah Plánu online četby pro starší dospělé potřebám studentů z řad seniorů ve vaší komunitě.		
Potřebné materiály a vybavení	Potřebujete: - tužky a papíry na poznámky - digitální zařízení: počítač, notebook, tablet nebo chytrý telefon - internetové připojení - ČTENÍ TŘETÍHO VĚKU – IO1 Plán online četby pro starší dospělé: Jak se stát digitálním čtenářem		
Instrukce krok za krokem	Krok 1 – Navštivte online portál ČTENÍ TŘETÍHO VĚKU. <u>ABOUT 3rdreadingage (3rd-reading-age.eu)</u> Krok 2 – Vyhledejte IO1 –Plán online četby pro starší dospělé. Krok 3 – Přečtěte si obsah šesti oblastí a definujte témata, cíle a výsledky. Krok 4 – Zodpovězte následující otázky: ● Myslíte si, že obsah příručky odpovídá potřebám starších studentů ve vaší komunitě? ● Jaké zvláštnosti spojené s vaším místním kontextem jsou v materiálu zdůrazněny? ● Jak myslíte, že lze obsah příručky přizpůsobit potřebám studentů z řad seniorů ve vaší komunitě?		

Samostatná vzdělávací aktivita M1.2

Název modulu	Představení projektu Čtení třetího věku		
Název aktivity	Seznámit se s online vzdělávacími aktivitami portálu	Délka	1 h
Výsledky učení	- Seznámit se s online vzdělávacími aktivitami portálu - Rozvinout analytické myšlení - Upravit a přizpůsobit tréninkový program studentům z řad seniorů		
Cíle aktivity	Splněním této aktivity se podrobně seznámíte s IO2 – Komunitním portálem pro elektronické čtení, jeho náplní a aktivitami. Budete také schopni přizpůsobit portál Čtení třetího věku potřebám studentů z řad seniorů ve vaší komunitě.		
Potřebné materiály a vybavení	Potřebujete: - tužky a papíry na poznámky - digitální zařízení: počítač, notebook, tablet nebo chytrý telefon - internetové připojení - Komunitní portál pro elektronické čtení: Digitální věk čtení		
Instrukce krok za krokem	Krok 1 – Navštivte online portál ČTENÍ TŘETÍHO VĚKU. <u>ABOUT 3rdreadingage (3rd-reading-age.eu)</u> Krok 2 – Prozkoumejte portál, absolvujte online kurz a myslíte přitom na následující: • Souhlasí úroveň kompetencí s úrovní, kterou mají starší čtenáři ve vaší komunitě? • Je portál uživatelsky přívětivý, snadno přístupný? • Je vhodný nebo přizpůsobitelný starším čtenářům? • Jak byste jako školitelé upravili svůj přístup při výuce?		

Modul 2 – Vlastnosti, potřeby a motivace starších studentů

Tento modul si dává za cíl odhalit typické vlastnosti starších studentů a zjistit, jak reagovat na jejich potřeby. To vše skrze analýzu relevantních místních zkušeností a srovnání s obdobnými zkušenosti ostatních partnerů.

Příručka Školitele s plánem lekcí M2

Plán lekce M2	
Název modulu	Vlastnosti, potřeby a motivace starších studentů
Cílová skupina	Vzdělavatelé dospělých a knihovníci
Cíl modulu	Cílem tohoto modulu je definovat a porovnat potřeby studentů z řad seniorů, odlišná vzdělávací prostředí a ochotu využívat profesionální nástroje spolu s novými online nástroji a zdroji.
Výsledky učení modulu	- Popis typických vlastností studentů z řad seniorů - Popis různých vzdělávacích metod - Klíčové prvky pro inkluzivní a aktivní občanství - Kroky na podporu snazšího a příjemnějšího učení - Kroky na podporu sebedůvěry a digitálního povědomí studentů z řad seniorů
Délka modulu	4 hodiny (3 F2F, 1 SDL)
Témata	Potřeby seniorů v oblasti vzdělávacích metod, typické vlastnosti seniorů, školitel a jeho role, přehled příkladů nejlepší praxe
Příprava	Počítač a internetové připojení pro zkoumání užitečnosti webu a platformy Expertní workshopy a skupinové aktivity

Plán lekcí pro F2F výuku – Vzdělávací prostředí				
Č.	Témata a podtémata/ vzdělávací aktivity	Délka (minuty)	Výukové metody	Potřebný materiál/ vybavení
1	Úvod Školitel uvede hlavní témata modulu	10	Společná aktivita	Tužky a papíry na poznámky pro účastníky
	Typické vlastnosti a potřeby starších studentů U této aktivity školitel navrhne brainstorming pro celou skupinu. Vyzve účastníky, aby se zamysleli nad typickými vlastnostmi starších studentů, vzdělávacími prostředími, motivacemi a způsoby učení a uvedli, jaké si myslí, že jsou v tomto kontextu klíčové prvky. Na konci brainstormingu by účastníci měli mít společný seznam klíčových prvků, které je při odevzdání projektu Čtení třetího věku třeba zohlednit.	35	Brainstorming	Handout aktivity 2.1 Tužky a papíry na poznámky pro účastníky Flipchart a fixy
	Přestávka	15		
2	Senioři a vzdělávací prostředí Místní zkušenost: <i>La Libera Università per gli adulti di Faenza</i> a aktivity, které nabízí. Prezentace	15	Společná aktivita	Počítač a projektor Internetové připojení Tužky a papíry na poznámky pro účastníky

3	Čtení jako nástroj sociální inkluze a aktivního občanství Místní zkušenost: <i>Patto per la lettura di Bologna: síť, která šíří čtenářskou praxi</i> Prezentace	30	Společná aktivita	Počítač a projektor Internetové připojení Tužky a papíry na poznámky pro účastníky
	Přestávka	15		
4	Otázky a odpovědi	10	Společná aktivita	Flipchart a fixy
5	Evropské zkušenosti. Srovnání Školitel vyzve účastníky, aby uvedli podobné aktivity ze svých zemí, určili jejich hlavní rysy a srovnali je s těmi, které právě analyzovali.	25	Skupinová aktivita	Tužky a papíry na poznámky pro účastníky Flipchart a fixy
6	Závěr Školitel se zeptá účastníků, jestli mají na závěr ještě nějaké dotazy nebo poznámky.	10	Společná aktivita	Flipchart a fixy

Handout aktivity 2.1

Název modulu	Vlastnosti, potřeby a motivace starších studentů		
Název aktivity	Studenti z řad seniorů, kdo to je?	Číslo aktivity	
Popis aktivity	Cílem této brainstormingové aktivity je vyzvat školitele, aby se zamysleli nad studenty z řad seniorů ze čtyř pohledů: • jejich vlastností• jejich motivací• jejich způsobu učení• pro ně vhodných vzdělávacích prostředí Na začátku setkání školitel vyzve účastníky, aby se zaměřili na první téma a položí jim otázku: „Jaké jsou typické fyzické a psychologické vlastnosti starších studentů? Odpovědi potom zapisuje na flipchart.“ Školitel postupuje stejně u zbývajících témat. Na konci brainstormingové aktivity by měli mít účastníci společně vytvořený seznam klíčových prvků, které je při odevzdání projektu Čtení třetího věku potřeba prodiskutovat a zohlednit.		

Samostatná vzdělávací aktivita M2

Název modulu	Vlastnosti, potřeby a motivace starších studentů		
Název aktivity	Zaměřte se na svou komunitu	Délka aktivity	1 h
Výsledky učení	- Vyhledat možnosti, které se ve vaší komunitě nabízí pro seniory a prozkoumat je. - Být schopni zvolit ty nevhodnější.		
Cíle aktivity	Splněním této aktivity se naučíte, kde a jak ve své komunitě vyhledávat možnosti, projekty a iniciativy pro seniory. Budete také schopni vyhodnotit a vybrat ty nevhodnější příležitosti pro rozvoj projektu Čtení třetího věku.		
Potřebné materiály a vybavení	Potřebujete: - tužky a papíry na poznámky pro účastníky - digitální zařízení: počítač, notebook, tablet nebo chytrý telefon - internetové připojení		
Instrukce krok za krokem	Krok 1 – Prozkoumejte možnosti, které se ve vaší komunitě nabízí seniorům. Podívejte se například na: • Místní veřejné zdravotnické a sociální služby • Veřejné a soukromé kulturní instituce (knihovny, muzea, sdružení, volnočasové kluby) • Centra pro vzdělávání dospělých • Domovy důchodců a podobná zařízení Krok 2 – Sepište seznam těch možností, které vám připadají nejrelevantnější, analyzujte je a myslíte přitom na následující: • Na jaké vlastnosti nebo potřeby seniorů tyto možnosti reagují? • Jaké oblasti nebo oblastem Plánu četby odpovídají? • Jak by bylo možné tyto možnosti propojit s projektem?		

Modul 3 – Čtenářský klub: účast a sdílení

Příručka Školitele s plánem lekcí M3

Plán lekcí M3	
Název modulu	Čtenářský klub: účast a sdílení
Cílová skupina	Vzdělavatelé dospělých a knihovníci
Cíl modulu	Cílem tohoto modulu je definovat hlavní rysy čtenářských skupin a určit jejich důležitost pro seniory.
Výsledky učení modulu	- Popsat vlastnosti čtenářských klubů- Určit hlavní cíle a výhody čtenářských klubů- Znat a umět porovnat různé zkušenosti s čtenářskými kluby- Kroky na podporu snazšího a příjemnějšího učení- Kroky na podporu sebedůvěry a digitálního povědomí studentů z řad seniorů
Délka modulu	3 hodiny
Témata	- Čtenářský klub: vlastnosti a typy- Role čtenářského klubu v životě starších lidí- Zkušenost čtenářských skupin knihovny v Cervii
Příprava	Počítač a internetové připojení pro zkoumání užitečnosti webu a platformy Expertní workshopy a skupinové aktivity Autobusová přeprava do Cervie a zpět

Plán lekcí pro F2F výuku				
Č.	Témata a podtémata/ vzdělávací aktivity	Délka (minuty)	Výukové metody	Potřebný materiál/ vybavení
1	Úvod Školitel uveden hlavní témata modulu	5	Společná aktivita	Tužky a papíry na poznámky pro účastníky
2	Networking a debata o čtenářských skupinách Dvě zkušenosti z Itálie: - <i>Biblioclick: La rete dei Gruppi di lettura</i> - <i>Il blog Gruppo di lettura</i> Prezentace	10	Společná aktivita	Počítač a projektor Internetové připojení PowerPoint prezentace 3.1 Tužky a papíry na poznámky pro účastníky
	Aktivita č. 1 Evropské zkušenosti. Srovnání Školitel vyzve účastníky, aby uvedli obdobné iniciativy čtenářských klubů ze svých zemí, určili jejich hlavní rysy a srovnali je s těmi, které právě analyzovali.	30	Skupinová aktivita	Handout aktivity 3.1 Tužky a papíry na poznámky pro účastníky Flipchart a fixy
	Přestávka	15		
3	Návštěva knihovny Maria Goia v Cervii a setkání s místními čtenářskými skupinami - přehled situace čtenářských klubů v Itálii - užitečné nástroje pro čtenářské skupiny - vztah mezi čtenářskou skupinou a knihovnou	90	Společná aktivita	Tužky a papíry na poznámky pro účastníky

	- setkání s Členy Čtenářského klubu: jejich zkušenost			

Handout aktivity 3.1

Název modulu	Čtenářský klub: účast a sdílení		
Název aktivity	Mapování komunity	Číslo aktivity	2
Popis aktivity	Školitel vyzve účastníky, aby za pomoci následujících otázek začali zkoumat a mapovat svou komunitu: • Existují v cílové komunitě nějaké čtenářské kluby?• Na jakou věkovou skupinu se zaměřují?• Konají se online, nebo osobně?• Kde a kdy se schází?• Scházely se v průběhu pandemie? Jak?• Existují místa, ať už skutečná, nebo virtuální, kde se mohou čtenáři o čtenářských skupinách dozvědět? Najděte ty nejbližší nebo nejlépe vyhovující.		

Modul 4 – Digitální dovednosti a nástroje pro studenty z řad seniorů

Tento modul se soustředí na výuku digitálních dovedností pro seniory a digitální čtecí aplikace. Obě otázky zkoumá za pomoci příkladů nejlepší místní praxe i služeb na lokální a národní úrovni.

Příručka Školitele s plánem lekcí M4

Plán lekcí M4	
Název modulu	Digitální dovednosti a nástroje pro studenty z řad seniorů
Cílová skupina	Školitelé dospělých a knihovníci
Cíl modulu	Cílem tohoto modulu je vyhledat a srovnat místní a národní zdroje v oblasti výuky digitálních dovedností a poznat, používat a porovnat různé služby a nástroje pro elektronickou četbu.
Výsledky učení modulu	- Znat a zhodnotit místní a regionální zkušenosti v oblasti výuky digitálních technologií pro seniory- Znat a využívat strategie a metody pro výuku digitálních technologií pro seniory- Zvyšovat a sdílet znalosti o možnostech v této oblasti- Navyšovat sebedůvěru a digitální povědomí u studentů z řad seniorů
Délka modulu	4 hodiny (3 F2F, 1 SDL)
Témata	- Výuka digitálních dovedností pro studenty z řad seniorů- Znalost a testování digitálních čtecích platforem
Příprava	Počítač a internetové připojení pro zkoumání užitečnosti webu a platformy Expertní workshopy a skupinové aktivity

Plán lekcí pro F2F výuku				
Č.	Témata a podtémata/ vzdělávací aktivity	Délka (minuty)	Výukové metody	Potřebný materiál/ vybavení
1	Výuka digitálních dovedností pro studenty z řad seniorů Úvod Školitel představí hlavní témata modulu. Místní zkušenost: <i>@Ifieri digitali: la prima mossa la facciamo noi</i> Unione della Romagna faentina Prezentace	10 20	Společná aktivita	Počítač a projektor Internetové připojení Tužky a papíry na poznámky pro účastníky PowerPoint
2	Otázky a odpovědi	15	Společná aktivita	
	Přestávka	15		
3	Služby pro elektronické čtení: <i>Your library does not end here 13 years of MLOL</i> („Tady tvá knihovna nekončí 13 let MLOLu“) MLOL (Online knihovna médií) – přehled a prezentace	45	Společná aktivita	Počítač a projektor Internetové připojení
	Přestávka	15		
	<i>Your library does not end here 13 years of MLOL</i> („Tady tvá knihovna nekončí 13 let MLOLu“) MLOL (Mediální online knihovna) – přehled a prezentace (druhá část)	30	Společná aktivita	Počítač a projektor Internetové připojení

	Diskuze a závěr Školitel se zeptá účastníků, jestli mají na závěr ještě nějaké dotazy nebo poznámky.	15	Společná aktivita	Tužky a papíry na poznámky pro účastníky Flipchart a fixy

Samostatná vzdělávací aktivita M4

Název modulu Digitální dovednosti a nástroje pro studenty z řad seniorů

Název aktivity	Výuka digitálních dovedností pro studenty z řad seniorů	Délka aktivity	1 h
Výsledky učení	- Seznámit se s ICT nástroji: Portál mediální online knihovny MLOL. - Představit iniciativy, portál a ICT nástroje vhodné pro seniory příjemným způsobem, tak aby se zapojili a měli informace o komunitním životě. - Využít užitečné dovednosti k plnění instrukcí pro přihlášení a stažení e-knihy do čtečky/chytrého telefonu/počítače tabletu. - Využívat aplikace pro stahování a četbě e-knih nebo poslechu audioknih.		
Cíl aktivity	Splněním této aktivity si procvičíte práci s digitálními nástroji a budete schopni je představit způsobem, který bude nejlépe odpovídat potřebám starších lidí.		
Potřebné materiály a vybavení	Potřebujete: - tužky a papíry na poznámky - digitální zařízení: počítač, notebook, tablet nebo chytrý telefon - internetové připojení		
Instrukce krok za krokem	Krok 1 – Navštivte online portál mediální knihovny MLOL. <u>MLOL – Digital lending (prestito digitale) per le biblioteche (medialibrary.it)</u> Krok 2 – Zvolte možnost GUIDE. Krok 3 – Postupně si přečtete, co můžete na portálu MLOL nalézt, jak prozkoumat web, jak se přihlásit a jak si stáhnou e-knihy. Krok 4 – Zkuste si stáhnout e-knihy do mobilního telefonu nebo počítače.		

Modul 5 Evaluace

Závěr školení se věnuje postupům a technikám hodnocení učení ve formálním a neformálním kontextu. Jako vzdělavatelé dospělých a komunit bychom měli být ochotni zprostředkovat dospělým účastníkům vzdělávání sebereflexi a sebehodnocení.

Příručka Školitele s plánem lekcí M5

Plán lekcí M5	
Název modulu	Evaluace
Cílová skupina	Vzdělavatelé dospělých
Cíl modulu	Cílem modulu je nabídnout výběr klíčových tvrzení/otázek pro každý modul Školení pro vzdělavatele dospělých a pracovníky knihoven se záměrem zavést mezi členy místní komunity aktivity pro formativní hodnocení a podpořit dlouhodobé zlepšování poskytovaného vzdělávání.
Výsledky učení modulu	Popsat aktivity pro formativní hodnocení Popsat postupy pro sebehodnocení Zavést aktivity pro formativní hodnocení mezi členy místní komunity Využívat nové hodnotící modely Ochota aplikovat přístup založený na znalostech s cílem soustavně zlepšovat poskytované vzdělávání Vytvořit pocit sounáležitosti se skupinou a ochotu být aktivním členem místní komunity
Délka modulu	2 hodiny F2F
Témata	Dozvědět se o evaluačních postupech pro dospělé účastníky vzdělávání a seznámit se s nimi Vytvoření ad hoc evaluačního nástroje pro projekt Čtení třetího věku
Příprava	Pro absolvování tohoto modulu je nutný počítač a internetové připojení, aby bylo možné prozkoumat Online plán četby a portál Čtení třetího věku.

Plán lekcí pro F2F výuku				
Č.	Témata a podtémata/ vzdělávací aktivity	Délka (minuty)	Výukové metody	Potřebný materiál/ vybavení
1	Evaluce Školení Úvod Školitel uvede hlavní témata posledního modulu a ukáže různé metody, jak hodnotit aktivity. Sumativní hodnocení Formativní hodnocení Sebehodnotící postupy pro dospělé účastníky vzdělávání Školitel rozdělí účastníky do dvou skupin. První skupina vypracuje aktivitu 1.1 se zaměřením na formativní hodnocení. Druhá skupina zpracuje aktivitu 1.2 se zaměřením na sebehodnocení.	10	Společná aktivita	Počítač a projektor PowerPoint prezentace
1.1	Aktivita č. 1.1 Skupina 1 Zavést aktivity pro formativní hodnocení mezi členy místní komunity. Školitel vyzve skupinu k otevřené diskuzi a pokládá jí následující otázky: ▪ Jaký je váš oblíbený způsob, jak ověřit pokrok ve vzdělávání v rámci komunity? ▪ Jaké klíčové indikátory obvykle využíváte pro	35	Skupinová aktivita a diskuze	Handout aktivity 5.1 Tužky a papíry na poznámky pro účastníky Digitální zařízení jako počítač, notebook, tablet nebo chytrý telefon Internetové připojení

1.2	zhodnocení spokojenosti účastníků? (dotazníky, běžné indikátory se škálou 1 až 5, SWOT analýzy, Google formuláře atd.) ▪ Dle vaší zkušenosti, do jaké míry pomáhají aktivity pro formativní hodnocení zlepšovat a rozvíjet výukové metody? Aktivita č. 1.2 Skupina 2 Hodnotit pokrok Sebehodnotící postupy pro dospělé účastníky vzdělávání Cílem je podpořit sebeuvědomění a přimět studenty k zamyšlení nad vlastním výkonem a přínosem pro projekt. Školitel může získat cenné informace z nového úhlu pohledu. Sebehodnocení například účastníkům pomůže určit silné a slabé stránky školení. Svá pozorování pak mohou srovnat s tím, jak na věc nahlíží jejich kolegové. Školitel vyzve skupinu k otevřené diskuzi a pokládá jí následující otázky: ▪ Co jste si na školení užili nejvíce? A nejméně? ▪ Jaké dovednosti nebo nové znalosti byste si rádi osvojili, abyste se zlepšili ve studiu? ▪ Máte potřebné prostředky k tomu, aby bylo školení			Handout aktivity 5.2

	úspěšné? Jaké další prostředky nebo informace by byly užitečné?			
	Přestávka	15		
2	Diskuze Školitel vyzve obě skupiny, aby prodiskutovaly a vysvětlily své odpovědi. Jako výstup každé aktivity vznikne seznam klíčových bodů a otázek, na něž se zaměří evaluace. Výsledným materiálem bude finální verze vytvořená celou skupinou společně, ta bude následně sdílena a použita v průběhu školení.	25	Společná aktivita	Počítač a projektor Flipchart a fixy
3	Závěr	20	Společná aktivita	Flipchart a fixy

Handout aktivity - 5.1

Název modulu	Evaluace		
Název aktivity	Zavést aktivity pro formativní hodnocení mezi členy místní komunity.	Číslo aktivity	1.1
Popis aktivity	Cílem této skupinové aktivity je podtrhnout užitečnost společných kritérií pro hodnocení dosažených výsledků a přitom počítat s různými referenčními rámci. Školitelé mohou pomocí formativního hodnocení ověřit porozumění Žáků, získat cenné informace o jejich učení a následně je využít k úpravě výuky. Když školitelé vědí, co studenti znají (nebo neznají), mohou vyjít studentům vstříc a lépe reagovat na jejich pokročilost. Nejlepší nástroje formativního hodnocení také pomáhají studentům se sebereflexí a sebehodnocením tak, aby zjistili, jak na tom jsou a kam se potřebují posunout. Skupina má 35 minut na to, aby volně diskutovala o aktivitách formativního hodnocení a určila klíčové body úspěšného hodnocení. Současně se zamýšlí nad metodami zmíněnými v úvodu. Zbývající čas je věnován zpětné vazbě pro každou skupinu. Ta probíhá formou otevřené diskuze, jejímž cílem je zjednodušení jazyka a plné pochopení vybraných bodů. Školitel má za úkol zapsat na flipchart poslední verzi obou hodnotících formulářů, které vypracovala celá skupina společně. Později je může přenést do Google formulářů v různých jazycích partnerů projektu, aby pracovníci projektu a školitelé zapojení do místních pilotních ověření mohli výsledky zhodnotit informovanějším způsobem.		

Název modulu	Evaluace		
Název aktivity	Evaluace pokroku Sebehodnotící postupy pro dospělé účastníky vzdělávání	Číslo aktivity	1.2
Popis aktivity	Cílem této skupinové aktivity je podtrhnout užitečnost společných kritérií pro hodnocení dosažených výsledků a přitom počítat s různými referenčními kontexty. Sebehodnocení je hodnocení, které provádí dospělí účastníci vzdělávání s ohledem na vlastní práci podle konkrétních, předem určených parametrů a kritérií. Cílem aktivity je vytvořit soubor klíčových a strategických bodů pro sebehodnocení. Skupina má 35 minut na to, aby volně diskutovala o postupech sebehodnocení pro dospělé účastníky vzdělávání a určila klíčové body úspěšného hodnocení, přitom se zamýšlí nad poskytnutými příklady. Zbývající čas je věnován zpětné vazbě pro každou skupinu. Ta probíhá formou otevřené diskuze, jejímž cílem je zjednodušení jazyka a plné pochopení vybraných bodů. Školitel má za úkol zapsat na flipchart poslední verzi obou hodnotících formulářů, které vypracovala celá skupina společně. Později je může přenést do Google formulářů v různých jazycích partnerů projektu, aby pracovníci projektu a školitelé zapojení do místních pilotních ověření mohli výsledky zhodnotit informovanějším způsobem.		